

NALEZION (348) *part praet pass pf*

nalezion (201), **naleziony** (138), *nalezion a. naleziony*(9).

a jasne; -e- (54), -é- (3); -é- *SienLek*; -e- : -é- *KochPs* (1:2). $\diamond$ *W formach niezłożonych*: -on (14), -ón (8); -on *OpecŻyw* (2), *KochPieś*, *GosłCast*; -ón *OrzQuin*; -on : ón *Mącz* (4:3), *KochPs* (1:1), *SarnStat* (5:3); -ona; -ono. $\diamond$ *W formach złożonych*: -on- (16), -ón- (2) *OrzQuin*, też *SienLek*.

sg m N *nalezion* (130), *naleziony* (29); $\sim$ (*attrib*) *naleziony* (3); $\sim$ (*praed*) *nalezion* (130), *naleziony* (16); *naleziony* *RejPosWstaw*, *CzechEp*, *GrabowSet*, *LatHar* (2), *CzahTr*; *nalezion* : *naleziony* *Leop* (10:2), *BielKron* (4:2), *KochPs* (2:1), *SkarŻyw* (2:1), *WujNT* (11:3), *WysKaz* (1:1). $\diamond$ *G* *nalezion(e)go* (4). $\diamond$ *D* *nalezion(e)mu* (1). $\diamond$ *A* *nalezioného* (3), *naleziony* (1); -ého (1), -(e)go (2). $\diamond$ *I* *nalezionym* (1). $\diamond$ *L* *nalezionym* (2). $\diamond$ *V* *naleziony* (1). $\diamond$ *f N* *naleziona* (43), *nalezioną* (16), *nalezion(a)* (9); $\sim$ (*attrib*) -ą (1); $\sim$ (*praed*) -a (43), -ą (15), -(a) (9); -a *OpecŻyw* (4), *LubPs* (2), *Leop* (2), *BibRadz* (3), *SienLek*, *RejPos* (12), *SarnStat* (2); -ą *KrowObr*, *Mącz* (3), *RejPosWstaw*, *GrabowSet*; -a : -ą *BielKron* (5:2), *RejŻwierc* (2:1), *CzechRozm* (6:1), *CzechEp* (2:2), *LatHar* (1:1), *WujNT* (1:2). $\diamond$ *G* *nalezion(e)j* (2). $\diamond$ *A* *nalezioną* (1). $\diamond$ *L* *nalezion(e)j* (1). $\diamond$ *n N* (*praed*) *naleziono* (23), *nalezion(e)* (7); -o *LibLeg* (2), *OpecŻyw*, *PatKaz I*, *HistJóz*, *FalZioł*, *OrzRozm*, *BielKron*, *Mącz* (5), *SienLek*, *RejAp*, *HistRzym*, *KuczbKat*, *SkarŻyw*, *KochPij*, *SarnStat*; -(e) *KrowObr*, *CzechEp*, *WujNT*; -o : -(e) *Leop* (1:3), *RejPos* (2:1). $\diamond$ *G* *nalezion(e)go* (1). $\diamond$ *A* *nalezion(e)* (1). $\diamond$ *pl N m pers* *nalezieni* (32). *subst* *nalezioné* (24), *naleziony* (5); $\sim$ (*attrib*) -é (3); (*praed*) -é (21), -y (4); -y *TarDuch*; -é : -y *BielKron* (2:1), *RejAp* (1:2); $\sim$ -é (5), -(e) (19). $\diamond$ [*D* *nalezionym*.] $\diamond$ *G* *nalezionych* (6). $\diamond$ *A* *subst* *nalezion(e)* (3). $\diamond$ *L* *nalezionych* (2).

Składnia dopełnienia sprawcy: *nalezion od kogo* (7), *przez kogo* (4), *u kogo*, *u czego* [*u sądu*] (3).

Sł stp s.v. naleźć, *Cn s.v. naleźny*, *Linde bez cytatu*.

1. *Ten, którego można spotkać, zobaczyć* (przeważnie w użyciach typu: *jest, może być nalezion(y)* = *istnieje, występuje, jest*; *nie jest, nie może być nalezion(y)* = *nie istnieje, nie występuje, nie ma*); *reperticius* *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *inventus* *Mącz*, *PolAnt*, *Cn*; *quaesitus* *Calep* (146) : *MetrKor* 40/825; *rofkazalyfzmi lyfth dacz do ftharofth nalich. abij poddany pana Voyewodzyny gdzye bi kolwyek bily nalyzezyenye poslom pana Voyewodzynom bily widany. LibLeg* 11/158v, 7/100, 100v, 10/67v; *Narzekajęcy plakala w nocy ij lzy gorzkie były na obliczu iéy/ a nie ieft z iéy námileyfnych nalezion ien by ią vciéfył. OpecŻyw* 116, 89, 189; *cafu constantina czefarza y heleny matky yego nalezyon byl nyktory grob wktorym lezal czlouyek flotą blachą mayacz napyerfyach PatKaz III* 103; *HistJóz* B3; *FalZioł* IV 47d, 56a; *LibMal* 1545/94; *LubPs* hhv; *GroicPorz* ee4v; *UstPraw* Dv, I4; Tego tedy czafu fynowie Izraelscy kthorzy iedno náleżieni byli obchodźili Wielką noc y Święto przafników przez fiedm dni. *BibRadz* 2.Par 35/17; *BibRadzBaz* ktv; *BielKron* 21, 98v, 104; *GrzegRóżn* K3v; *Conquiri quae compararent iusserunt, Kazáli to nágotowác co mogło być náleziono/ czego mogli doftác. Mącz* 278a, 482d; *OrzQuin* N4v; *RejPosWstaw* [143⁴]; *CzechRozm* 128; *SkarŻyw* 383; *niewiem coby zá rofprawá owcam z wilkiem/ bezbroynym z obrzymem vzbroyonym zewfząd/ proftakom podłym z wykretácźem mifternym/ moglá być náleżiona CzechEp* 90, 301; *Calep* 883b, 912b; *wiele iefth ludzi chciwych ná bogáctwá/ w ktorych on [Maryjusz] ták nie korzyftał/ że y nálezionych nie podnoftł. Phil* R; *LatHar* 117; *Nie ieft náleżiony ktoryby fię wrocił [non est inventus qui rediret]/ á dał (marg)*

Nie są nalezieni, którzyby się wrócili, dąć. G. (-) Bogu chwałę/ jedno ten cudzoziemiec? *WujNT Luc 17/18, Luc 9/36; SarnStat 77, 1130, 1175, 1313.*

nalezion gdzie [w tym: w kim, w czym (56), na czym (17), między kim, czym (6), przy kim (1), u czego (1); tam (1)] (85): MetrKor 34/134v; PatKaz I 1, 12; Dijabeł wielebnemu Biernatowi [...] wyflował *thy Wierze przifzłe ktore w Pfałterzu są naleziony TarDuch E3; to ziele w Arabijey bywa naleziono FalZioł I 125c, IV 8c, 47c, d, 50b, 51b (8); Ogniemes mie doświadczył á nie ielth we mnie grzech nalezion [et non esi inventa in me iniquitas], WróbŻółt 16/3, E6v; RejPs 71; HistAl A2; LubPs D3v, H3v marg; Sędzia ma pilnie bączyc/ áby też y tym nieprzepużczał/ kthorzy w ten czas gdy złodzieie imuią/ rzeczy przy nich nálezione sobie biorą GroicPorz kk2v, ee3; KrowObr 87v, 229v; zebrał Acház frebro y złoto/ ktore mogło być náleziono w domu Pánkim Leop 4.Reg 16/8, 4.Reg 25/19, Nn5, 4.Esdr 5/9, Eccli 21/16, Is 35/9, 65/8; BibRadz 2.Par 35/18, Is 53/9, Ose 12/8; Był na tych złotych náleziony napis Márya krolowa Węgierka BielKron 399v, 23, 247, 384v, 395v; Mącz 141d; SienLek a3, Aaaa2v; A wżelkie infuły sie rozbiegły/ á gory nie były naleziony ná mieyfcah swoich. RejAp 138v, 139v [2 r.], 153v, 173, 173v; RejPos 91v, 100v, 105v, 132v, 228v, 233v, 342v; rozładźmy sie fámí s sobą [...] ielthiže kážda fwawola nie ielth nálezioná miedzy námi. RejZwierc 258v, 258v; BielSpr 46v; Chriftus Pan [...] grzechu/ fam tylko ieden/ nigdy nie popełnił: áni zdrádá nálezioná byłą w wściech iego [nec inventus est dolus in ore eius Vulg 1. Petr 2/22]. CzechRozm 60v, 12, 210, 218v, 233; wyięte są zácne kości/ znie zacnego grobu: [...] vkazála się krew zwycięfcow/ znáki niezmázáne/ członki na fwym mieyfcah nálezione [!]/ y głowá od rámioná odciętá. SkarŻyw 567, 16, 565; StryjKron 320; CzechEp 197, 331, 338; GrabowSet K3v, Lv; WujNT przedm 36, 1.Petr 2/22; A te dwie rzeczy/ odwrocenie od Bogá/ y obrocenie do ftworzenia w każdym grzechu śmiertelnym/ nálezione być mużą. WysKaz [23]; O SKARBIE NA ROLEY NALEZIONYM SarnStat 681; Gdyż nálezieni są w ludzie moim nie zbożnicy PowodPr 66; SkarKaz 315a.*

W przeciwstawieniu: »wyniesiony ... nie będzie naleziony« (1): [mąż grzeszny] Dziś będzie wyniefiony/ á iutro nie będzie naleziony [hodie extollitur et cras non invenietur]: bo sie obrocił w ziemię śwą Leop 1.Mach 2/63.

Frazy: »jedeneś ty nalezion« = jesteś jedyny (1): [do Myszkowskiego] Iedeneś ty nálezion/ v którego miály Mieyfce Mułę wzgárdzone KochPs 2.

»ledwe (a. trudno) jeden (miał być) nalezion (a. i jeden nie będzie nalezion itp.)« [szyk zmienny] (4): RejPs 79v; BibRadz 2.Reg 17/13; Niewiem też/ áby ieden ten mógł być náleziony: choćiaż y poganin: ktoryby ieden był rozładku zdrowego CzechEp 53; [w czasie potopu] ledwé ieden ze wżytkiégo światá Nálezion/ co go Bóg wcale zachował KochPieś 32.

»żaden [kto], żadne [co] nigdy nie jest (a. nie był(o), a. nie mógł(o) być) nalezion(o)« = nie ma nikogo, nic [szyk zmienny] (18): BibRadz Ier 21/12; wżákże niebył tám żadny nálezion/ kthoryby fwoy vmył zmienil pátrząc ná ochotę iego. BielKron 247; RejAp 153v; HistRzym 67v; żadna ina krew nie mogła być nálezioná/ ktoraby byłą zá ty fprawiedliwe dekrety iego dofyc vczynić mogła RejPos 104; ci wykupieni są iáko pirworodną ofiarą ze wżytkich ludzi/ Pánu Bogu y Báránkowi/ á w kthorych wściech nigdy żadna omyłká nálezioná nie byłą RejPos 342v, 13v, 100v, 105v, 132v

(11); *BielSpr* 46v; Abrahám iest wielki oćiec wielu narodow/ ktoremu żaden náleżion nie iest rowien wślawie [*et non est inventus similis in gloria eius*]. *BudBib Eccli* 44/19; *ModrzBaz* 9.

Zwroty: »(nie) (moc) być nalezion (ani) na ziemi (ani na niebie), na świecie« [*zyk zmienny*] (5:2): zbuduię kościoł ná chwałę imieniu twemu/ kthoremu podobny nie będzie náleżion ná świecie [*cui simile non reperitur in orbe*]. *HistAl* Mv, M7v; Abowiem żaden křtałt iuż nie może áni mógł być nálezyon/ áni ná niebie áni ná zyemi/ kthoryby był wblągác mógl gniew Bogá oycá náże⁸⁰ *RejPos* 87v, 117, 130v, 275; *KuczbKat* 235.

»pod bogiem, pod niebem, pod słońcem (nie) moc być nalezion« (2:1:1): yłch marya panna taką czyfłozczą fłynąla yłch pod bogyem uyączłfa nyemoze bycz nalyezyona *PatKaz III* 145, 117; *HistRzym* 7; co pod fłóńcem tak fprofnego náleżiono być może/ iáko iest pijánftwo *KochPij* C.

W przen (1) : ([...] nie wzyfcy słowá tego przyimuią) wżákze kościoł Boży nigdy bez takich nie iest/ ktorzy wżytko dla tego náleżionego fkarbu przedáią/ á tę rolą ná ktorey fię náyduie kupuią. *SkarŻyw* 16.

a. *W funkcji rzeczownika: podrzutek* (1) : Repertitius, Náleżiony/ náleżonek. *Mącz* 279b.

2. *Odnaleziony (o obiektach zagubionych lub takich o istnieniu których się wie); inventus* *Mącz*, *Vulg; scrutatus PolAnt* (69) : O thy złodzyeye [...] pilno się pan moy pythacz kafal. Kthorych do thych myasth nyenalezyono, alye gdy bandą nalezeny spraviedlywołcz snych bandzie, ye⁸⁰ Cro miłószczynych y karacz ye kaze *LibLeg* 7/33v, 7/33 [3 r.] 100, 11/107v; *LibMal* 1547/136v; Iuż iest kubek nalezion miłóściwy panie W worku był v młódfzego *RejJóz* O4, O4; żydowie rzeczy kráđżione/ ále nie Kofćielne/ mogą kupowác y piéniędzy fwych zá nie dánych nie tráca/ á tho dla thego áby rzeczy kráđżione mogły być łatwiey náleżione. *GroicPorz* h3v; *Wiára/* przeniefion iest Enoch żeby nie ogłádał fmierći/ y nie iesth náleżion [*et non inveniebatur*]; bogo [!] przeniofl Bog *Leop Hebr* 11/5; *BielKron* 63v, 435v; *Invento opus est*, Muśi być naleziono. *Mącz* 482d, 476c; *OrzQuin* R2v; *RejAp* 153v; *BielSpr* 27v; *BudNT Hebr* 11/10[5]; Iesliby też ten co krzywde wczynił niemiał tak wiele máiętności/ áby zniey onę fzkodę nágrodzić mógl: ten będąc do ftárofty onego mieśca ofkárzon/ niechby iego kofztem y pracą był náleżion [*ipssius sumptu et labore quaeretur*] *ModrzBaz* 122; *SkarŻyw* 62, 553, 566, 595; [*Achillesa*] Vlyśfelowá chytróść wynálázłá, á złość náleżionego z wyfokiéy wieże zrzuciłá. *GórnTroas* 6; *WujNT Hebr* 11/5, *Apoc* 18/21; Kędy był/ álbo vlégł? kędy Tak předko iest náleżion? (–) przechadzał fie tędy Po podworzu. *GosłCast* 67.

nalezion u kogo (8): *LibLeg* 10/92; *HistJóz* D2v, D3; Powya yłch suknye polfkiey on nyema y chce gardlo dacz yeflize vnyego bądzie nalyezyona *LibMal* 1548/145; *RejJóz* O4; V kogo by też náleżione były [*inveniebatur*] kłięgi przymierza/ [...] áby ten był mocą ich wedle dekretu krolewfkiego ná gárdle karány. *BibRadz* 1.*Mach* 1/60; *BudBib Gen* 44/9; *SarnStat* 388.

nalezion przy kim (2): *LibLeg* 11/134v; Myczką thefz ploczienną vkradli, Ruśfkowy yednemv kthora thefz przynym nalyezyona yefth *LibMal* 1550/154v.

nalezion gdzie [w czym] (8): O zbiegu w mieście nálezyonym *UstPraw* F4; *BudBib Gen* 44/12, 16; *LatHar* 502, 532; Iefus we dwunaście lećiech/ náleżion w kościele miedzy Doktorámi. *WujNT przedm* 33; A iesliby który młódzieniec [!] ze wśi mimo to fkazánié wćiekájący był náleżion w miáftách/ [...]

Pánu oného mieyfćá/ z którego wćiékl/ przez żadného práwá ma bydź wrócon *SarnStat* 200 [*idem*] 919.

W różnych połączeniach strukturalnych z wyrazami oznaczającymi poszukiwanie [szukać (9), szukany (3), szukanie, czperować, patrzyć] (15): *OpecŻyw* [34]; Iezu ienżes od rodziczow przez thrzy dni szukan á w kościele nalezion był. Ímiłuy lie nad nami. *TarDuch* Bv; *Ipcras* [...] kazał przy iey łóżnici nieiakich obrazow malowanych patrzyć, byłiby ktory ktemu dziecięciu podobny, y nalezion ieft *BielŻyw* 67; W támte dni y ná on čás mowi Pan/ Ífukána będzie niepráwość Izráelńka/ á nie będzie iey: y grzech Iudńki/ á nie będzie náleżion [*quaeretur iniquitas Israel et non erit, et peccatum Iuda et non invenietur*] *Leop Ier* 50/20, 3.*Reg* 18/10, *Ez* 26/21; *Quaerere* alas lupi proverbium, Szukać co nie może być náleżiono. *Mącz* 335d; *BudBib Gen* 44/12; Y czperowano przed wiela ludzmi wśytkę máiętność y rzeczy iego [...] A gdy nic częgo fię domniemał krol/ náleżiono nie ieft: iáchác mu wolnie dopuśzczono. *SkarŻyw* 335; *LatHar* 337, 348; *WujNT Rom* 10/20, 560; *SarnStat* 1175; *SkarKaz* 4b.

W przeciwstawieniach: »(prze)cho(wy)wan(y) (2), zginął (był) (2), stracony, zgubiony ... nalezion« (6): *Leop 3.Mach* 3/22; [ogień] był chowan w dole fuchym przez Kápłany/ á czału Nehemiałzá Proroká był potym nálezyon. *BielKron* 38; *RejZwierc* 159; bo ten brát náłz vmárłym będąc / zmartwychwstał: zgubionym będąc/ Ízczęśliwie náleżiony ieft [*perierat et inventus est Vulg Luc* 15/32]. *SkarŻyw* 173; człowiek nieiáko fię więcey ráduie z náleżoney/ iedney owce Ítráconey/ niżli z wiela innych ktore nie zginęły. *WujNT* 259, *Luc* 15/32.

W *przen* (4) : [męczennicy] ná przyftánie do wiáry [...] máiętność/ Ílawę/ zdrowie/ rozliczne męki Íadził/ y ták drogo náleżoną drogą perlę kupowáli. *SkarŻyw* A3v; WÍzędzie moc twa wieczny Pánie/ Prętko doÍięże/ Nikt nieulęże/ Bo tuż zówždy Ítánie. Náleżion ieftem z przeÍtráchem/ Od twoiey ręki *WisznTr* 27.

W przeciwstawieniu: »zniszczon ... nalezion« (1): Kryftus rozmáitemi też fortylámi był zniłzczon [*przez szatana*] [...] y teraz nie może być náleżion/ iefli kto tych Ízátáńfkich fortylow nie opuści *GrzegRóżn* E.

Szereg: »należiony i zachwycony« (1): Vsídlilem cie/ á poimaneś ty Bábilon/ á niebaczyłoś: náleżioneś y záchwycone [*inventas et apprehensa*]/ iżeś Páná (ná tho) wyzwáło *Leop Ier* 50/24.

3. *Uzyskany, osiągnięty; adeptus Calep* (9) : *OpecŻyw* 184; Aby tym łatwiew/ á prętko/ mogła być pomoc náleżoną koniowi chorému/ w potrzebie iego/ poczniemy od głowy áż do nog/ przygody obáczác *SienLek* 164v; Toć zwiáłtowanie/ o náleżoney łáłce/ nie było przed iey [*Panny Maryi*] vrodzeniem áni po vrodzeniu iey w dziećinńtwie *CzechEp* 192; *Adeptus* – Nabyti, natezionij [!]. *Calep* 24b.

W przeciwstawieniu: »należion ... stracon« (1): Abowim tv na tym Íwiecie/ żywot wieczny bywa nalezion/ przes wiarę/ albo Ítraczon przes niedowiarńtwo *SeklWyzn* g2v.

Wyrażenie: »nowo należiony« (3): *RejPs* 157; iż nas żadne inńze imię áni ná niebie/ áni pod niebem/ zbewić nie może/ á vczynić godnymi do tego nowo náleżonego miłofierdzya Íwiętego Páńńkiego. *RejPos* 299, 276v.

W *przen* (1) : páłterzem łamego tyło Chryřtuła łobie mieniąc/ namieřtnikow y pořłáncow iego bez ktorych nigdy Chryřtus náleZION być nie może/ [...] łłuchác niechcą. *SkarJedn* 53.

4. *Uznany, oceniony, który okazał się kimś, jakimś (w kontekstach oznaczających jakość, cechy wewnętrzne lub stan moralny czy duchowy obiektu); inventus Mącz, Vulg, PolAnt; damnatus, deprehensus Mącz* (102) :

nalezion jako kto (3): A co czynię; to y nápotym czynić będę/ ábym odciął przyczynę tym ktorzy przyczyny żądáią: áby w tym czym się chlubią/ byli náleżieni iáko y my [*inveniantur sicut et nos*]. *WujNT* 2.*Cor* 11/12, *Philipp* 2/7, s. 687.

nalezion kim, czym (2): *RejPos* 194; BOg nam vćiećzką y mocą/ pomocą w vćiřkach náleZION (ieřt) bárzo. *BudBib Ps* 45/1[2].

nalezion jaki (43): *OpecŻyw* 2v [2 r.]; *PatKaz I* 6; *PatKaz III* 94; *TarDuch* C3v; *ComCrac* 18v; *LibLeg* 11/134; á gdi był pytan náleZION bił řmierci godzien/ á thák go skazał řciác. *HistAl* E3, H3v; *DiarDop* 99; A ten ieřth wykład they mowy. [...] Thecel: Ieřteř záváieřřon ná řzalách/ á náleżioneř lekrřey wagi [*inventus es minus habens*]. *Leop Dan* 5/27, *Philipp* 3/9, AAA2, BBB3; *BibRadz* 2.*Par* 19/3, 2.*Cor* 5/3, *Philipp* 3/9; przetho żeřćie nam závářdy przytomni byli/ w wierze prawdomowni/ we zbroi řtátecźni/ boiowni á nigdy nieuřtáli náleżieni byli/ dawamy á ná was przenařzamy řwobodnie ná wieczność/ wřzythki kráiny *BielKron* 337v, 338, 377; *Damnatus per arbitrum*, NáleZION yeřt winien przez yednacze. *Mącz* 77c; *RejAp* 171v; *RejPosWstaw* [143³]v; *BudBib Dan* 12/1; *BudNT Gal* 2/17; *CzechRozm* 156v; ale ty łářkáwie Rácź řye zemną obéydź/ ábyř w łłowiéř řwoich Závářdy praw náleżion/ y czyřt w řáđziéř twoich. *KochPs* 76, 168; *SkarŻyw* A4v, 241; *LatHar* 228, 293, 637; Gdy byłá pořlubioná mářká iego Mária Iořephowi: piřwey niźli się zefzli/ náleżioná ieřt brzemienna [*inventata est in utero habens*] z Ducha řwiéřtego. *WujNT Matth* 1/18, *Philipp* 3/9, 1.*Petr* 1/7, *Apoc* 4/5; przez Woiewody [...] pozwáni byđź maią/ y winą řtá grzywien pieniéđzy liczby pořłřkiéy karáni/ tyle kroć/ ileby niedbáli w vrzędźie řwym náleżieni byli *SarnStat* 271, 84, 92, 207, 1129; V řáđu niechay bęđzie teź krzyw náleżiony/ A iegoź mu niech řřzkodzą řpráwy do obrony. *CzahTr* Kv.

nalezion jakim (28): *LubPs* Y3; Pan Iezus Piłatowi ráno wydan/ wypytan/ niewinnym náleZION/ wřłáķe Bárábářz wypuřřczon/ á Pan ná řmierć ořáđzon *Leop Luc* 23 arg, *Eccli* 42/10; [*Abraham*] náleZION ieřt wiernym w pokuřzeniu [*in tentatione inventus est fidelis*]. *BibRadz Eccli* 44/20[21], *Matth* 1/18, *Rom* 3/5, 1.*Cor* 4/2; Nulluin deprecor suplicium si mendax inveniar, Nie chcę się przeciwić/ żadnemu karániu yeřli będę łżywym náleżion. *Mącz* 320b, 77c, 182c, 205a, 286b; *RejAp* 51; iuź ieřt wolny przyřtěp wřzythkim vcźynion do páłacow iego [*Boga*] [...] ktho iedno bęđzye godnym náleżion do thego. *RejPos* 237v, 190, 241v; *RejZwierc* 263; *BudBib* 3.*Esdr* 4/42, *Eccli* 44/17, 20[21]; *CzechRozm* 161; *NiemObr* 116; *LatHar* 60; *WujNT* 1.*Cor* 4/2, 2.*Cor* 5/3, *Gal* 2/17; *WysKaz* 35; *SkarKazSej* 668a.

nalezion być jaki (2): *Diar* 46; wywiádovali się miedzy łobą/ ieřliby tácy byli miedzy imi coby im tego pomagác niechcieli/ y nálezyeni byli tácy być řynowie Lábis Gáláád/ wybili ie Izráelitowie do namnieyřzego *BielKron* 52v.

nalezion być jakim (3): *Maiestatis damnatus*, NáleZION yeřt być wyřtěpnym przećywko máyeřřtatu Krolewskiemu. *Mącz* 77c, 482d; *WysKaz* 48.

Z wyrażeniem przyimkowym (17): Iż mułfą bytz piłma napełniony [= *spelnione*]/ aby prorocy w prawdzie byli należieni. *OpecŻyw* [79], 180; *PatKaz II* 89v; [*Maryja*] nycz nyeodpouyedala yeno dzyąky fchwałą mylego boga to czynyącz, by przefz chwały bozey nye byla nalezyona *PatKaz III* 149v; *Diar* 90; *GroicPorz* gg; *Leop Ios* 7/15, *BielKron* 44v; Testis depraehensus, Swiadek náleżiony w nieprawdziwym świádecctwie/ błádząc rzeczą. *Mącz* 318b, 141a, 318b, 335c; *RejPos* 13v; *CzechRozm* 208v; Przeto namileyfzy ná to czekáiąc/ ftárayácie fię/ ábyście bez zmázy y nárużenia od niego náleżieni byli w pokoiu [*satagite immaculati et inviolati Ei inveniri in pace*] *WujNT* 2.*Petr* 3/14; *SarnStat* 974; *SkarKaz* 310b.

Ze zdaniem dopełnieniowym (3): a yefly tak bedzye yako thi od pana woyewodj powyadasch nalyezyono przes starofte Halyczkiego [*tedy król będzie raczył sprawiedliwość uczynić*] *LibLeg* 10/122; á iż fy Rzeczpołpolita ná nierządne rozdawanie fkárzy/ może vrzędnem Sądem nie temi Vniuerfałmi/ to náleżiono być/ komu co Krol dobrze dał *OrzRozm* R3; *SarnStat* 94.

Ze zdaniem przydawkowym (1): Abowiem fię boię bych fnać przyfzedfzy/ nie nálażł was iákimibych niechciał: á ia żebych też nie był náleżion od was/ iákiegobyście niechcieli [*et ego inveniar a vobis, qualem non vultis*] *WujNT* 2.*Cor* 12/20.

Szereg: »należiony i osądzony« (3): [*te daniny są kasowane*] które fą Práwu połpolitému przeciwné náleżioné/ y ofądzoné/ we wfzyftkich páńftwáeh y księztwách do Koróny należących *SarnStat* 84 [*idem*] 92, 1129.

5. Wymyślony, wynaleziony (15) : y nalyezyon bendzye mog bicz obiezay yako fzye thi rzeczi zahamvya a fprawyedlywofcz granyczna połthanowyona bedzye. *LibLeg* 11/182; *BielKron* 470v; Qui alio nomine Sceptici dicuntur, Wątpiący którzy fą tego mniemania że nie może nic być pewnego od ludzi náleżiono/ rozumem y náuką ofięgniono/ ále wfziftki rzeczy fą niepewne. *Mącz* 334b, 255b, 490b; *RejPos* 152v, 334v; *RejZwierz* 189v; Tem rzeczám niemoże być zábieżano/ iefli niebędzie náleżion infzy fpofof vgruntowánia praw. *ModrzBaz* 97, 131; Gymnici ludi – Gri dla czwiczenia należonę. *Calep* 467b; poft [...] nie z ziemskiego wymyfltu náleżiony/ ále od Boskiego máiefztatu rofkazány. *WujNT* 16; *SarnStat* 1195.

Szereg: »należiony i zmyślony« (1): Abowiem nie dlá cíi Bożey/ ále dla cíi y pychy/ Papieżá Rzymfkiego [*kardynali*] fą należieni y zmyfleni. *KrowObr* 36.

a. Wybrany (1) :

Szereg: »należiony i zrządzony« (1): ta yedna [*Maryja*] byla zwyecznofcy nalezyona y frządzona fktorą bog złączyl boftwo fwoye *PatKaz II* 26v.

6. Odkryty (o ładach i minerałach) (7) : W Grábftwie Tyroleńfkim náleżiony były gory we wfi Schatz [...] frebrá/ miedzi/ y zlothá/ fkarb niepospolity/ przed ftem lat *BielKron* 287; Látá Páńfkiego 1251. Sol náleżioná iefł we wfi Bochni pięć mil od Kráková *BielKron* 362v, 287 *marg*, 362v *marg*, 440v, 461v.

Wyrażenie: »nowo należiony« (1): [*jeden Włoch*] widział w Porthugáliey małpę dáleko rozną od tych kthore widamy/ s tych nowo náleżionych wyfpow przywiezioną/ ktora bárzo dobrze fzáchy grála *GórnDworz* P5v; [*Lecz iefzcze do tego czáfu/ wielom Wfchodnym y Zachodnym Kráiom nowo náleżionym/ Ewángelia nie była przepowiadaná JungaRozwiqz* 43, 83].

Synonimy: 5. wymyślony; 6. odkryty.

Cf **NAJDZIONY, NALEZIONEK, NALEŹĆ, NIENALEZION**

LW